Een Unie die de lat hoger legt

Mijn agenda voor Europa

Door kandidaat-voorzitter van de Europese Commissie

Ursula von der Leyen

POLITIEKE BELEIDSLIJNEN VOOR DE VOLGENDE EUROPESE COMMISSIE 2019-2024

Een Unie die de lat hoger legt

Voor de generatie van mijn ouders hield Europa de belofte in van vrede op een continent dat al te lang verdeeld was.

Voor mijn generatie stond Europa voor een streven naar vrede, welvaart en eenheid, dat in praktijk werd gebracht door onze eenheidsmunt, het vrije verkeer en de uitbreiding.

Voor de generatie van mijn kinderen staat Europa voor een uniek streven.

Zij willen leven op een milieuvriendelijk en gezond continent, en in een maatschappij waarin iedereen zichzelf kan zijn, kan leven waar hij wil, liefhebben wie hij wil en zo hoog kan mikken als hij wil. Het is een streven naar een wereld vol nieuwe technologieën en aloude waarden, naar een Europa dat het voortouw neemt bij de grote uitdagingen van onze tijd.

Een recordaantal Europeanen heeft zijn stem laten horen en zijn verwachtingen kenbaar gemaakt tijdens de Europese Parlementsverkiezingen van dit jaar. Zij hebben de Europese instellingen en leiders een duidelijke opdracht gegeven: wees moedig en durf beslissingen nemen.

Om dit streven om te zetten in daden, moeten we onze eenheid en onze innerlijke kracht hervinden.

Als ik verkozen word, zal ik de banden tussen mensen, volkeren en instellingen aanhalen, en zowel verwachtingen en resultaten als woorden en daden nauwer op elkaar afstemmen. Mijn Commissie zal luisteren naar de bevolking van Europa en krachtdadig optreden op de gebieden

waarop dit zinvol is. Als nationale, regionale en lokale spelers beter geplaatst zijn om op te treden, laten wij dit aan hen over.

In de wereld van vandaag lijkt steeds minder vast te staan. Gevestigde mogendheden gaan hun eigen weg. Nieuwe mogendheden komen op en consolideren hun macht. Klimatologische, technologische en demografische veranderingen transformeren onze maatschappijen en onze levenswijze. Dit heeft geleid tot een gevoel van onbehagen en angst in veel gemeenschappen in heel Europa.

In de komende vijf jaar moeten wij samenwerken om deze angst weg te nemen en kansen te scheppen.

Europa moet het voortouw nemen in de transitie naar een gezonde planeet en een nieuwe digitale wereld. Dit is echter alleen mogelijk door mensen te verenigen en onze unieke sociale markteconomie aan te passen aan de nieuwe ambities.

Nu we aan het begin staan van deze opdracht, moeten we onze sterke punten, onze talenten en ons potentieel ten volle benutten. We moeten ons focussen op gelijkheid en het scheppen van kansen voor iedereen, man of vrouw, mensen uit het oosten, westen, zuiden of noorden, jong of oud.

We moeten onze gemeenschappelijke waarden verdedigen en de rechtsstaat handhaven. En we moeten onszelf de middelen geven om onze ambities te verwezenlijken, met name via de volgende langetermijnbegroting, waarover zo snel mogelijk een akkoord moet worden bereikt.

De basis om dit alles te bereiken, is al gelegd. De werkgelegenheid bevindt zich op een recordniveau en de economie blijft gestaag groeien. Op handelsgebied zijn we een wereldspeler. Wij stellen normen vast die door anderen worden overgenomen. De tijd van crisisbeheer ligt achter ons; we kunnen nu vooruitkijken.

We mogen trots zijn op onze prestaties en mogen duidelijk zijn over onze ambities voor de toekomst.

Terwijl we samen vooruitgang boeken, wil ik de manier waarop wij werken op een meer inclusieve en open wijze benaderen. Ik streef ook naar een sterker partnerschap tussen de Commissie en het Europees Parlement, de stem van de burgers.

In deze geest heb ik breed overleg gepleegd en inspiratie geput uit mijn besprekingen met de politieke fracties in het Europees Parlement en uit de Strategische agenda van de Europese Raad voor 2019-2024.

Deze politieke beleidslijnen bouwen voort op de gemeenschappelijke ideeën en prioriteiten die ons verbinden. Ze vormen geen uitputtend werkprogramma, maar eerder een leidraad voor onze gemeenschappelijke werkzaamheden. In elk hoofdstuk vindt u de beleidsmaatregelen die ik wil nemen om onze doelstellingen te bereiken. De kern van deze politieke beleidslijnen wordt gevormd door de zes grote ambities voor Europa in de komende vijf jaar en lang daarna:

- ✓ **Een Europese “green deal”**
- ✓ **Een economie die werkt voor de mensen**
- ✓ **Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk**
- ✓ **Onze Europese levenswijze beschermen**
- ✓ **Een sterker Europa in de wereld**
- ✓ **Een nieuwe impuls voor de Europese democratie**

Wij zullen ons aanpassen en inspelen op de nieuwe uitdagingen en kansen die zich onvermijdelijk zullen aandienen, maar zullen wel altijd trouw blijven aan onze beginselen en aan de ambities van deze beleidslijnen. **Ik beschouw de komende vijf jaar als een kans voor Europa om intern de lat hoger te leggen en zo in de wereld een leidende rol te spelen.**

1. Een Europese “Green Deal”

Ik wil dat Europa de lat hoger legt en het eerste klimaatneutrale continent wordt.

De boodschap van de Europese kiezer — en van hen die te jong zijn om te stemmen — is luid en duidelijk: zij willen dat echt actie wordt ondernomen tegen de klimaatverandering en dat Europa daarbij een leidende rol speelt.

Ik put inspiratie uit de passie, overtuiging en energie van de miljoenen jongeren die hun stem hebben laten horen op onze straten en tot ons hart hebben gesproken. Zij komen op voor hun toekomst, en het is de plicht van onze generatie om die toekomst mogelijk te maken.

Van Europa **het eerste klimaatneutrale continent** ter wereld maken, is de grootste uitdaging, maar tegelijk ook de grootste kans van onze tijd. Dat kan echter alleen als we nu doortastend optreden. We moeten investeren in innovatie en onderzoek, onze economie hervormen en ons industriebeleid actualiseren.

Om onze ambitie te helpen verwezenlijken, **zal ik tijdens de eerste honderd dagen van mijn ambtstermijn een Europese “Green Deal” voorstellen**. Die omvat ook de **eerste Europese klimaatwet, waarin wettelijk zal worden vastgelegd dat ernaar moet worden gestreefd dat Europa tegen 2050 klimaatneutraal wordt**.

Ik put inspiratie uit de passie, overtuiging en energie van de miljoenen jongeren die hun stem hebben laten horen op onze straten en tot ons hart hebben gesproken. Het is de plicht van onze generatie om die toekomst mogelijk te maken.

We zijn op de goede weg om de ambitieuze doelstellingen van het **Akkoord van Parijs** en de streefcijfers voor 2030 te halen. Als we daadwerkelijk in 2050 klimaatneutraliteit tot stand willen brengen, moeten we echter verder en sneller durven gaan.

De emissiereductiedoelstelling voor 2030 bedraagt momenteel 40 %. We moeten echter ambitieuzer zijn. Koolstofemissies moeten een prijs hebben. Elke persoon en elke sector moet hieraan bijdragen.

Ik zal voorstellen om het emissiehandelssysteem uit te breiden tot de maritieme sector en de gratis rechten van

luchtvaartmaatschappijen geleidelijk te beperken. Ik zal ook voorstellen dit systeem verder uit te breiden tot de vervoers- en de bouwsector. Als we tegen 2050 klimaatneutraal willen zijn, moeten alle systemen tegen 2030 worden samengevoegd.

Om te garanderen dat onze bedrijven op een gelijk speelveld kunnen concurreren zal ik, ter aanvulling hierop, een **koolstofbelasting aan de grens** invoeren, teneinde koolstoflekkage te voorkomen. Dit moet volledig in overeenstemming zijn met de regels van de Wereldhandelsorganisatie. Eerst zal deze belasting betrekking hebben op een aantal specifieke sectoren, waarna ze geleidelijk zal worden uitgebreid. Ik zal ook de energiebelastingrichtlijn herzien.

Een eerlijke transitie

Om de nodige veranderingen tot stand te helpen brengen, zal ik mijn **plan voor een toekomstbestendige economie, onze nieuwe industriële strategie**, voorstellen.

Wij zullen wereldleider worden op het gebied van de **circulaire economie** en schone technologieën. Wij zullen werk maken van het koolstofvrij maken van energie-intensieve industrieën.

Europa is een industriële economie en in grote delen van onze Unie vormt de lokale fabrikant, fabriek of werkplaats de spil waar de gemeenschap om draait. Daarom is het is mijn overtuiging dat wat goed is voor onze planeet, ook goed moet zijn voor onze mensen, onze regio's en onze economie.

De **Cohesiefondsen** spelen een cruciale rol om onze regio's en landelijke gebieden van oost tot west en van noord tot zuid te helpen gelijke pas te houden met de transformatie van onze wereld. Maar er is meer nodig.

We moeten zorgen voor een eerlijke transitie voor iedereen.

Daarbij moeten we onderkennen en respecteren dat we niet allemaal vanaf hetzelfde punt vertrekken. We delen allemaal dezelfde ambitie, maar sommigen hebben meer gerichte steun nodig dan anderen om deze ambitie waar te maken.

Het is mijn overtuiging dat wat goed is voor onze planeet, ook goed moet zijn voor onze mensen, onze regio's en onze economie. We zullen zorgen voor een eerlijke transitie voor iedereen.

Via een nieuw **fonds voor een eerlijke transitie** zullen wij steun verlenen aan de mensen en regio's die daar het meest behoefte aan hebben. Wij Europeanen doen dat zo: we zijn ambitieus, **maar zorgen ervoor dat niemand achterblijft**.

We hebben ook meer opleiding en motivatie nodig. Daarom zal ik een **Europees klimaatpact** voorstellen, waarin de regio's, lokale gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld, de industrie en de scholen worden verenigd. Samen zullen zij een reeks toezeggingen formuleren en doen, die een verandering van gedrag teweeg moet brengen bij iedereen — van burger tot multinational.. Dit is een cruciaal onderdeel van de eerlijke transitie voor iedereen.

Een investeringsplan voor een duurzaam Europa

Degenen die het eerst en het snelst maatregelen nemen, zullen ook als eersten de kansen van de ecologische transitie kunnen grijpen.

Daarom zullen wij recordbedragen investeren in baanbrekende onderzoeks- en

innovatieprojecten, waarbij de volledige flexibiliteit van de volgende EU-begroting zal worden aangewend om te focussen op de domeinen met het grootste potentieel.

Openbare financiële middelen alleen zullen echter niet genoeg zijn. We moeten private investeringen aanboren door groene en duurzame financiering een centrale plaats te geven in onze investeringsketen en ons financieel systeem. Om dit te bereiken, wil ik een **strategie voor groene financiering** en een **investeringsplan voor een duurzaam Europa** voorstellen.

In deze context **zal ik ook voorstellen om delen van de Europese Investeringsbank om te vormen tot een Europese klimaatbank**.

De EIB is nu al de grootste multilaterale verstrekker van klimaatfinanciering ter wereld: 25 % van al haar financiering gaat naar klimaatinvesteringen. Ik wil dit cijfer tegen 2025 minstens verdubbelen.

Het investeringsplan voor een duurzaam Europa zal ervoor zorgen dat in het komende decennium meer dan 1 biljoen euro vrijkomt voor investeringen in de hele EU.

Ambitieuzere doelstellingen voor 2030

We moeten ambitieuzer zijn wat onze doelstellingen voor 2030 betreft. Ik wil de emissies tegen 2030 met minstens 50 % laten afnemen. Om echt effect te hebben, moet de hele wereld samenwerken. **De EU zal het voortouw nemen bij de internationale onderhandelingen om het ambitieniveau van de andere grote uitstoters tegen 2021 te verhogen.**

Ik verbind mij ertoe dat ik tegen die datum een uitgebreid plan op tafel zal leggen **om de doelstelling van de Europese Unie op verantwoorde wijze te verhogen tot 55 %**.

Dit plan zal gebaseerd zijn op effectbeoordelingen op sociaal, economisch en milieugebied, die een gelijk speelveld garanderen en innovatie, concurrentievermogen en werkgelegenheid stimuleren.

Europa's natuurlijke milieu beschermen

Klimaatverandering, biodiversiteit, voedselveiligheid, ontbossing en bodemdegradatie hangen nauw samen. We moeten verandering brengen in de wijze waarop we produceren, consumeren en handeldrijven. Bij al deze werkzaamheden moeten we ernaar streven ons ecosysteem te beschermen en te herstellen. We moeten nieuwe normen voor biodiversiteit vaststellen, die als een rode draad door de handel, de industrie, de landbouw en het economisch beleid lopen.

In het kader van de Europese "Green Deal" zullen wij een biodiversiteitsstrategie voor 2030 voorstellen.

Ons milieu, onze natuurpracht, onze zeeën en oceanen moeten in stand worden gehouden en worden beschermd. Europa zal met zijn mondiale partners samenwerken om in de volgende vijf jaar een halt toe te roepen aan het biodiversiteitsverlies. Ik wil dat wij het voortouw nemen op de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit in 2020, zoals we ook gedaan hebben op de klimaatconferentie van Parijs in 2015.

Het cruciale werk dat onze landbouwers verrichten om ons te voorzien van voedzaam, betaalbaar en veilig eten, moet worden beschermd. Dit is alleen mogelijk als zij

voldoende kunnen verdienen om in het levensonderhoud van hun gezin te voorzien. Wij zullen onze landbouwers ondersteunen met een nieuwe **"van boer tot bord"-strategie voor duurzaam voedsel**, die de hele waardeketen bestrijkt.

Meer dan 50 % van alle Europeanen wonen in landelijke gebieden. Zij vormen het sociale weefsel van onze samenleving en het kloppende hart van onze economie. De diversiteit aan landschappen, culturen en erfgoed is een van de meest typerende en opvallende kenmerken van Europa. Ze behoort tot de kern van onze identiteit en ons economisch potentieel. **Wij zullen onze landelijke gebieden koesteren en in stand houden en investeren in hun toekomst.**

De gezondheid van de Europese burgers en de gezondheid van de planeet zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: het gaat om de kwaliteit van de lucht die we inademen, het water dat we drinken, het voedsel dat we eten en de veiligheid van de producten die we gebruiken.

Voor de gezondheid van onze burgers, kinderen en kleinkinderen **moet Europa de ambitie hebben om alle verontreiniging tot nul terug te dringen**. Ik zal een sectoroverschrijdende strategie voorstellen om de gezondheid van de burgers te beschermen tegen aantasting en verontreiniging van het milieu. Daarbij zal aandacht worden besteed aan de lucht- en waterkwaliteit, gevaarlijke chemische stoffen, industriële emissies, pesticiden en hormoonontregelende stoffen.

Een duurzaam Europa is ook een Europa dat openstaat voor kansen, dat innoveert, zorgt voor werkgelegenheid, en dat concurrentievoordelen creëert voor het bedrijfsleven. De circulaire economie is van cruciaal belang voor de ontwikkeling van het toekomstige economische model van Europa.

Ik zal een **nieuw actieplan voor de circulaire economie** voorstellen, waarbij de nadruk zal liggen op duurzaam gebruik van hulpbronnen, met name in hulpbronintensieve sectoren met een grote impact, zoals de textiel- en de bouwsector.

Ik wil dat Europa het voortouw neemt op het gebied van kunststoffen voor eenmalig gebruik. Tegen 2050 zal er meer plastic dan vis in de oceaan zitten. We moeten ernstig beginnen na te denken over hoe we het tij kunnen keren. De tien meest gevonden plastic voorwerpen op de Europese stranden vallen al onder Europese wetgeving. Ik wil een nieuw front openen in onze strijd tegen plasticafval door microplastics aan te pakken.

2. Een economie die werkt voor mensen

Ik wil dat Europa de lat hoger legt wat betreft sociale rechtvaardigheid en welvaart. Deze belofte ligt aan de Unie ten grondslag.

Ik ben trots op onze unieke Europese sociale markteconomie. Dankzij dit model kunnen onze economieën groeien en nemen armoede en ongelijkheid af. Sociale rechtvaardigheid en welvaart staan op de eerste plaats.

De versterking van onze sociale markteconomie is belangrijker dan ooit in een tijd waarin we een nieuwe vorm zoeken voor de manier waarop onze industrie en onze economie werken.

Ons doel voor een klimaatneutrale en gezonde planeet moet gebaseerd zijn op een sterke en veerkrachtige sociale markteconomie, Wat we willen uitgeven aan deze transitie, moeten we eerst verdienen.

Ondersteuning van kleine ondernemingen

Dit begint met het versterken van de ruggengraat van onze economie: onze **kleine en middelgrote ondernemingen**.

Zij vertegenwoordigen 99 % van onze bedrijven en 85 % van alle nieuwe banen die de afgelopen vijf jaar zijn gecreëerd. Zij zijn onze innovatoren en ondernemers. Zij bieden een beroepsopleiding aan onze jongeren. Zij vertegenwoordigen alles wat goed is in onze economie.

We hebben meer jonge, snelle innovatoren met baanbrekende technologieën nodig, zoals de techreuzen van de huidige generatie tien jaar geleden nog waren.

Ik wil het voor kleine bedrijven gemakkelijker maken om een grote rol te spelen op het gebied van innovatie. We moeten de markt voor groeifinanciering verder ontwikkelen voor de innoverende bedrijven van de toekomst.

Daarom zal ik een **specifieke strategie voor het mkb** op tafel leggen om ervoor te zorgen dat zij kunnen floreren, door bureaucratische rompslomp te verminderen en hun toegang tot de markt te verbeteren.

We zullen **de kapitaalmarktenunie voltooien** zodat kleine en middelgrote ondernemingen toegang hebben tot de financiering die zij nodig hebben om te groeien, te innoveren en op te schalen. Om dit te ondersteunen zal ik **een publiek-privaat fonds opzetten dat gespecialiseerd is in beursintroducties van kleine en middelgrote ondernemingen**, waarbij een initiële investering van de EU wordt aangevuld door particuliere investeerders.

Verdieping van onze economische en monetaire unie

Onze burgers en onze bedrijven kunnen alleen gedijen als de economie voor hen werkt. Daar draait onze sociale markteconomie om.

Na jaren van herstel verkeert de Europese economie in rustiger vaarwater nu de werkgelegenheid, de groei en de investeringen allemaal weer het niveau van voor de crisis hebben bereikt of overschreden. De overheidsfinanciën worden steeds beter, ons bancaire stelsel is robuuster en de fundamenten van onze economische en monetaire unie zijn steviger dan ooit.

Er doemen wel donkere wolken op in de vorm van spanningen op handelsgebied en andere factoren die de mondiale groei vertragen, en dus mogen we niet stilvallen. We hebben een aantrekkelijker investeringsklimaat nodig, en groei die hoogwaardige banen schept, met name voor jongeren.

De euro, onze gemeenschappelijke munt, is meer dan de bankbiljetten en munten in onze portemonnee. Het is een symbool van onze eenheid en van de Europese belofte van welvaart en bescherming.

Wij moeten de euro aanhoudend versterken. Ik zal voorrang geven aan de **verdere verdieping van de economische en monetaire unie**.

In het kader daarvan zal ik ervoor zorgen dat er een **begrotingsinstrument voor convergentie en concurrentievermogen voor de eurozone** komt om groeibevorderende hervormingen en investeringen van de lidstaten te

ondersteunen. Ik zal de steun opvoeren voor landen buiten de eurozone die zich voorbereiden op toetreding tot de eurozone.

Ik zal **ten volle gebruikmaken van de flexibiliteit die het stabiliteits- en groeipact biedt**. Zo kunnen we een meer op groei gericht begrotingsbeleid in de eurozone voeren, terwijl de budgettaire verantwoordelijkheid wordt gewaarborgd.

Ik zal mij ook richten op de voltooiing van de bankenunie. Dit omvat onder andere een gemeenschappelijk achtervangmechanisme voor het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds, als laatste redmiddel bij afwikkeling van een bank.

Om ervoor te zorgen dat consumenten erop kunnen vertrouwen dat hun banktegoeden veilig zijn, hebben we een **Europees depositoverzekeringsstelsel** nodig.

Dit zijn de ontbrekende elementen in de bankenunie en wij moeten hier zo snel mogelijk overeenstemming over bereiken. Ik zal ook maatregelen voorstellen voor een robuust afwikkelings- en insolventiekader voor banken.

Ik wil **de internationale rol van de euro versterken**, ook wat betreft de externe vertegenwoordiging. Een sterke, geïntegreerde en veerkrachtige kapitaalmarkt biedt de gemeenschappelijke munt de beste uitgangspositie om internationaal breder te worden gebruikt.

Ons economisch beleid moet hand in hand gaan met sociale rechten, de klimaatneutraliteitsdoelstelling van Europa en een concurrerende industrie.

Ik zal de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties integreren in het Europees Semester.

Economisch bestuur en democratische verantwoordingsplicht moeten hand in hand gaan als we de betrokkenheid bij onze gemeenschappelijke besluiten willen versterken.

Daarom **wil ik dat het Europees Parlement een grotere stem krijgt in het economische bestuur van onze Unie**.

Onze burgers en onze bedrijven kunnen alleen gedijen als de economie voor hen werkt. Daar draait onze sociale markteconomie om.

De Commissarissen die bevoegd zijn voor economische zaken, zullen voor elke cruciale fase van de cyclus van het Europees Semester naar het Europees Parlement komen.

De sociale pijler van Europa

Ik denk dat het hoog tijd is dat we de sociale dimensie en de marktdimensie in de huidige moderne economie met elkaar verzoenen.

Daarom zal ik een voorstel doen voor een **actieplan om de Europese pijler van sociale rechten volledig ten uitvoer te leggen**.

In dit verband zullen wij degenen die werken helpen om een behoorlijk inkomen te verdienen en degenen die werkloos zijn bij het vinden van een baan. We zullen onze kinderen en onze jongeren ondersteunen om hun het onderwijs en de kansen te bieden die zij nodig hebben om te gedijen.

De waardigheid van werk is heilig. Binnen de eerste honderd dagen van mijn ambtstermijn zal ik een voorstel doen om ervoor te zorgen dat **iedere werknemer in onze Unie een eerlijk minimumloon krijgt** om een behoorlijke levensstandaard te garanderen

voor iedereen, ongeacht de plaats van tewerkstelling.

De minimumlonen moeten worden vastgesteld volgens de tradities in de lidstaten, via collectieve afspraken of in wetgeving. Ik ben stellig overtuigd van de waarde van de **sociale dialoog** tussen werkgevers en vakbonden, de mensen die hun sector en hun regio het beste kennen.

Digitale ontwikkelingen leiden tot snelle veranderingen, die van invloed zijn op onze arbeidsmarkten. Ik zal zoeken naar manieren om **de arbeidsomstandigheden van platformwerkers te verbeteren**, met name wat betreft vaardigheden en opleiding.

De waardigheid van werk is heilig. Binnen de eerste honderd dagen van mijn ambtstermijn zal ik een voorstel doen om ervoor te zorgen dat iedere werknemer in onze Unie een eerlijk minimumloon krijgt.

We moeten ook meer doen voor mensen die hun baan kwijtraken door externe gebeurtenissen die onze economie treffen.

Daarom zal ik een voorstel doen voor een **Europees werkloosheidsverzekeringsstelsel** om onze burgers te beschermen en de druk op de overheidsfinanciën bij externe schokken te verminderen.

We moeten meer doen om armoede te bestrijden. De toekomst van Europa zal afhangen van onze jongeren. We moeten hen vanaf hun kindertijd tot hun volwassen leven ondersteunen.

Het valt ons collectief te verwijten dat bijna 25 miljoen kinderen jonger dan 18 jaar risico lopen op armoede of sociale uitsluiting. Kinderen die in armoede opgroeien, lopen een grotere kans ook als volwassene in armoede te leven. Deze gevaarlijke cirkel moet worden doorbroken. Dat moet beter.

Om alle kinderen in nood te helpen zal ik **de Europese kindergarantie** instellen, overeenkomstig het idee dat werd geopperd door het Europees Parlement.

Dit instrument zal ervoor zorgen dat elk kind dat wordt bedreigd met armoede of sociale uitsluiting, toegang heeft tot de meest basale rechten, zoals gezondheidszorg en onderwijs.

Europa moet ouders en mantelzorgers ook helpen om een beter evenwicht te bewerkstelligen tussen werk en privéleven. Ik zal ervoor zorgen dat we volledig uitvoering geven aan de richtlijn betreffende het **evenwicht tussen werk en privéleven**, die een betere taakverdeling tussen mannen en vrouwen aanmoedigt.

Op die manier kunnen meer vrouwen zich op de arbeidsmarkt begeven, wat bijdraagt tot de bestrijding van kinderarmoede. Ik zal ervoor zorgen dat voldoende investeringen uit het **Europees Sociaal Fonds+** beschikbaar zijn om de kwaliteit en de toegankelijkheid van **opvang en onderwijs voor jonge kinderen** te verbeteren.

De afgelopen vijf jaar hebben jaarlijks 3,5 miljoen jongeren dankzij de jongerengarantie een cursus of opleiding gevolgd of werkervaring opgedaan.

Ik wil voortbouwen op dit succes en **van de jongerengarantie een permanent instrument maken om jeugdwerkloosheid te bestrijden**. Er moet een groter budget voor worden uitgetrokken en er moet regelmatig verslag over worden uitgebracht om ervoor te zorgen dat de beloften van de garantie in elke lidstaat worden waargemaakt.

Ik zal de Europese kindergarantie instellen om ervoor te zorgen dat elk kind dat wordt bedreigd met armoede of sociale uitsluiting, toegang heeft tot de meest basale rechten, zoals gezondheidszorg en onderwijs.

Als arts ligt gezondheid me na aan het hart. 40 % van ons zal op enig moment in zijn leven te maken krijgen met kanker en ongeveer de helft zal de onrust en het verdriet kennen van een vriend of familielid dat wordt getroffen door kanker.

De overlevingspercentages nemen toe, met name dankzij opsporings- en screeningsprogramma's. Maar we kunnen nog veel meer doen. Ik zal een **Europees plan voor kankerbestrijding** voorleggen om de lidstaten te helpen bij het verbeteren van de kankerpreventie en -behandeling.

Een Unie van gelijkheid

Een welvarend en sociaal Europa is van ons allen afhankelijk. **We hebben gelijkheid voor iedereen nodig, en gelijkheid in alle opzichten.**

Dit zal een van de belangrijkste prioriteiten zijn van mijn Commissie en van de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten.

In het bedrijfsleven, de politiek en de samenleving als geheel kunnen we alleen ons volledige potentieel bereiken als we al onze talenten en diversiteit gebruiken. Diverse teams leveren betere resultaten op. Innovatie ontstaat wanneer mensen met verschillende achtergronden en perspectieven samenwerken. Gezien de demografische uitdagingen die ons te wachten staan, kunnen we het ons niet veroorloven enig potentieel onbenut te laten.

Iedereen die dezelfde wensen heeft, moet dezelfde kansen krijgen. Daarom zullen wij **nieuwe antidiscriminatie wetgeving voorstellen**.

Het beginsel van gelijke beloning voor gelijk werk is vastgelegd in het Verdrag. Dit zal het grondbeginsel zijn van een nieuwe **Europese genderstrategie**.

Vrouwen verdienen gemiddeld 16 % minder dan mannen, hoewel hun opleidingsniveau hoger is.

In de eerste honderd dagen van mijn ambtstermijn zal ik een voorstel doen voor **bindende loontransparantiemaatregelen**.

Gendergelijkheid is een cruciaal onderdeel van economische groei. De Europese genderstrategie zal systematisch ingaan op de manier waarop wetgeving van invloed is op de besluiten die vrouwen gedurende hun leven nemen: gaan werken, een bedrijf opzetten, inkomen verwerven, kinderen krijgen, vermogen beheren en pensioen opbouwen. We moeten vrouwen en mannen gelijke wettelijke rechten geven bij al deze keuzes in het leven.

Om het glazen plafond te doorbreken, moeten we **quota vaststellen voor genderevenwicht in raden van bestuur**. Net zoals ik als minister in Duitsland heb gedaan, wil ik trachten een meerderheid op te bouwen om de richtlijn vrouwelijke bestuurders te deblokkeren.

Wat de gelijkheid van mannen en vrouwen betreft, **zal de Commissie het goede voorbeeld geven door een college van commissarissen te vormen dat evenveel mannen als vrouwen telt**. Ik zal ervoor zorgen dat aan het einde van mijn ambtstermijn op alle managementniveaus binnen de Commissie volledige

gendergelijkheid bestaat. Minder zal ik niet accepteren.

In het bedrijfsleven, de politiek en de samenleving als geheel kunnen we alleen ons volledige potentieel bereiken als we al onze talenten en diversiteit gebruiken. Iedereen die dezelfde wensen heeft, moet dezelfde kansen krijgen.

Gendergerelateerd geweld blijft voor te veel mensen in onze Unie een beangstigende werkelijkheid. **De Europese Unie moet alles in het werk stellen om huiselijk geweld te voorkomen, slachtoffers te beschermen en daders te straffen**.

De toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul inzake de bestrijding van huiselijk geweld blijft een belangrijke prioriteit voor de Commissie.

Als de Raad de toetreding blijft blokkeren, zal ik overwegen voorstellen in te dienen voor minimumnormen voor de definitie van bepaalde soorten geweld en de versterking van de richtlijn slachtofferrechten. **Ik zal voorstellen geweld tegen vrouwen toe te voegen aan de lijst van de in het Verdrag genoemde vormen van zware criminaliteit**.

Gelijkheid reikt verder dan gelijkheid van mannen en vrouwen. **Vrouwen en mannen, ouderen en jongeren, oost en west, noord en zuid: de lappendeken van onze nationale en culturele verschillen vormt onze identiteit.**

We hebben wellicht verschillende overtuigingen, we behoren misschien tot verschillende minderheidsgroepen, maar we moeten ervoor zorgen dat we naar elkaar luisteren, van elkaar leren en deze diversiteit omarmen.

Te veel Europese burgers hebben het idee dat ze in sommige delen van Europa niet dezelfde kansen hebben als in andere. We moeten gebruikmaken van alle instrumenten waarover wij beschikken om dit recht te trekken.

Eerlijke belastingen

Een van de fundamenten van onze sociale markteconomie is dat iedereen zijn steentje bijdraagt. Er kan geen sprake zijn van uitzonderingen.

Een race naar de bodem op het gebied van belastingen ondermijnt het vermogen van landen om een fiscaal beleid te voeren dat beantwoordt aan de behoeften van hun economie en hun bevolking.

Waar winst wordt gemaakt, moeten belastingen en heffingen ook bijdragen aan onze socialezekerheidsstelsels, ons onderwijs en onze infrastructuur.

De Europese en internationale vennootschapsbelastingstelsels moeten dringend worden hervormd. Ze zijn niet afgestemd op de realiteit van de moderne wereldeconomie en sluiten niet aan bij de nieuwe bedrijfsmodellen in de digitale wereld.

Ik zal opkomen voor fiscale rechtvaardigheid — voor zowel traditionele als digitale ondernemingen.

Ik zal erop toezien dat **belastingheffing voor grote techbedrijven** prioritair wordt behandeld. Ik zal alles in het werk stellen om de voorstellen die momenteel op tafel liggen, in wetgeving om te zetten. Er worden besprekingen gevoerd over een oplossing op internationaal niveau, met name binnen de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. **Als er eind 2020 nog steeds geen mondiale oplossing is voor een**

eerlijke digitale belasting, moet de EU zelf actie ondernemen.

Europese bedrijven vragen om eenvoudige belastingstelsels en eenvoudige regels, met name voor bedrijven die grensoverschrijdend opereren. Tijdens de eerste helft van mijn ambtstermijn zal ik voorstellen indienen om het fiscale ondernemingsklimaat op de interne markt te verbeteren.

Een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting zou betekenen dat bedrijven met één pakket regels te maken hebben om hun vennootschapsbelasting in de Europese Unie te berekenen. Dit is een lang gekoesterde wens van het Europees Parlement en ik zal mij ervoor inzetten dat deze werkelijkheid wordt.

Verschillen in belastingregels kunnen een obstakel vormen voor verdere integratie van de eengemaakte markt. Dit kan de groei belemmeren, met name in de eurozone, waar de economische banden sterker zijn. We moeten kunnen optreden.

Ik zal gebruikmaken van de bepalingen in de Verdragen, die het mogelijk maken voorstellen over belastingen aan te nemen volgens de medebeslissingsprocedure en bij stemming met gekwalificeerde meerderheid in de Raad. Daardoor kunnen we efficiënter en sneller optreden als dat nodig is.

Met deze gedachte **zal ik ook de strijd tegen belastingfraude opvoeren** en krachtiger optreden tegen schadelijke belastingregelingen in derde lande

3. Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk

Ik wil dat Europa de lat hoger legt door de kansen te grijpen die het digitale tijdperk ons biedt, binnen veilige en ethische grenzen.

Door de digitale technologieën, met name artificiële intelligentie (AI), verandert de wereld ongekend snel. Deze technologieën veranderen de manier waarop wij communiceren, leven en werken. Ze hebben onze maatschappijen en onze economieën veranderd.

Het internet der dingen verbindt de wereld op nieuwe manieren. Na kennis en mensen, zijn het nu fysieke apparaten en sensoren die met elkaar worden verbonden. Er worden enorme en steeds grotere hoeveelheden gegevens verzameld.

Op het gebied van telecommunicatie is Europa al de norm. Het is tijd dat we dit succes herhalen en **gezamenlijke normen voor onze 5G-netwerken** opstellen.

Het is wellicht te laat om de rol van de huidige hyperscalers over te nemen, maar nog niet om **technologische soevereiniteit** te bereiken op bepaalde kritieke technologiedomeinen.

Om de weg te bereiden voor de volgende generatie hyperscalers, zullen we investeren in blockchain, supercomputers, quantumcomputing, algoritmen en instrumenten voor het delen en gebruiken van gegevens. **Wij zullen samen normen vaststellen voor deze nieuwe generatie technologieën, die zullen uitgroeien tot mondiale normen**.

Naarmate we meer investeren in disruptief onderzoek en baanbrekende innovaties, moeten we aanvaarden dat falen deel uitmaakt van dit proces.

Gegevens en AI zijn de ingrediënten voor innovatie die ons kunnen helpen om oplossingen te vinden voor maatschappelijke uitdagingen, van gezondheid tot landbouw en van beveiliging tot productie.

Om dit potentieel te ontsluiten, moeten we onze Europese manier vinden, waarbij we de stroom en het wijdverbreide gebruik van gegevens in evenwicht brengen met behoud van een hoog niveau van privacy, veiligheid, beveiliging en ethische normen. Dit is ons al gelukt met de algemene verordening gegevensbescherming en veel landen hebben ons voorbeeld gevolgd.

Tijdens de eerste honderd dagen van mijn ambtstermijn zal ik wetgevingsvoorstellen doen voor een gecoördineerde Europese aanpak van de menselijke en ethische implicaties van kunstmatige intelligentie. Daarbij moet ook worden bekeken hoe we gebruik kunnen maken van big data voor innovaties die welvaart genereren voor onze samenlevingen en onze bedrijven.

Ik zal ervoor zorgen dat we prioriteit geven aan investeringen in kunstmatige intelligentie, zowel via het meerjarig financieel kader als door vaker gebruik te maken van publiek-private partnerschappen.

Met nieuwe **digitale diensten wetgeving** zullen onze regels inzake aansprakelijkheid en veiligheid van digitale platforms, diensten en producten worden geactualiseerd en zal onze digitale eengemaakte markt worden voltooid.

Digitalisering en cyberactiviteiten zijn twee kanten van dezelfde medaille. Onze mentaliteit moet veranderen van "need to know" naar "need to share".

We moeten dit doen via een **gezamenlijke cybereenheid** om sneller informatie uit te wisselen en onszelf beter te beschermen.

De overheid speelt een belangrijke rol bij het stimuleren van de digitale transformatie. Ik wil dat de Europese Commissie het goede voorbeeld geeft.

Ik zal aansturen op volledige digitalisering van de Commissie, met nieuwe digitale methoden en instrumenten voor digitale diplomatie.

Ik ben ervan overtuigd dat de instelling hierdoor soepeler, flexibeler en transparanter door zal gaan werken. Ook helpt deze ontwikkeling om een nieuwe, inclusievere vorm van leidinggeven en werken tot stand te brengen, met minder hiërarchie en meer samenwerking. Dit zal bijdragen tot een mentaliteitsverandering en een toekomstgerichte houding.

Ik ben ervan overtuigd dat Europa in staat is de transformatie naar het digitale tijdperk in goede banen te leiden, als we uitgaan van onze sterke punten en waarden.

Emancipatie door opleiding en vaardigheden

De beste investering in onze toekomst is een investering in onze mensen. Vaardigheden en onderwijs zijn de drijvende kracht achter het concurrerende en innovatieve vermogen van Europa. Maar Europa is nog niet helemaal klaar. Ik wil ervoor zorgen dat we alle middelen en instrumenten aanwenden om deze onevenwichtigheid te corrigeren.

Er is mij alles aan gelegen om ervoor te zorgen dat de Europese onderwijsruimte in 2025 werkelijkheid is. We moeten belemmeringen op het gebied van onderwijs wegnemen en de toegang tot hoogwaardig onderwijs verbeteren. We moeten de

overgang tussen onderwijssystemen in verschillende landen vereenvoudigen. En we moeten op onderwijsgebied aansturen op een leven lang leren — daar worden we allemaal beter van.

Het is voor mij prioriteit dat Europa op snelheid komt waar het gaat om de digitale vaardigheden van jongeren en volwassenen, door het **actieplan voor digitaal onderwijs** te actualiseren. Ik denk dat we onderwijs moeten herbezien in het licht van de mogelijkheden die internet biedt om studiemateriaal algemeen ter beschikking te stellen, bijvoorbeeld door open onlinecursussen voor een groot publiek. Digitale geletterdheid moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Ook ben ik voorstander van het idee van het Europees Parlement om **het budget van Erasmus+ in het kader van de volgende langetermijnbegroting te verdrievoudigen.**

4. De Europese manier van leven beschermen

Ik wil dat Europa de lat hoger legt wat de bescherming van onze burgers en onze waarden betreft.

De rechtsstaat beschermen

Een Europa dat bescherming biedt, moet ook opkomen voor recht en waarden. Dit geldt bovenal waar het gaat om de eerbiediging van de rechtsstaat.

Onze Europese Unie is een **rechtsgemeenschap**. Deze gemeenschap ligt ten grondslag aan alles wat we hebben bereikt en aan alles wat we nog moeten doen. Zij is kenmerkend voor Europa. En zij staat centraal in mijn visie voor een Unie van gelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid.

Er kan absoluut niet worden geschipperd met om onze kernwaarden.

Bedreigingen van de rechtsstaat vormen een risico voor de wettelijke, politieke en economische basis van onze Unie.

De eerbiediging van de rechtsstaat is een primaire verantwoordelijkheid van elke lidstaat. Maar het is in ons gezamenlijk belang om problemen op te lossen, zoals het Hof van Justitie onlangs heeft bevestigd. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle EU-instellingen en alle lidstaten om de rechtsstaat te versterken.

Ik zal ervoor zorgen dat we daartoe op Europees niveau alle middelen aanwenden. En ik ben voorstander van een **aanvullend uitgebreid Europees rechtsstaatmechanisme** voor de hele EU, in het kader waarvan de Europese Commissie jaarlijks objectief verslag uitbrengt. Deze controle zal in elke lidstaat op dezelfde wijze worden aangepakt.

Er kan absoluut niet worden geschipperd met onze kernwaarden. Bedreigingen van de rechtsstaat vormen een risico voor de wettelijke, politieke en economische basis van onze Unie.

De controle door de Commissie zal verlopen in nauw overleg met de nationale autoriteiten en op basis van het recht, met name de recente jurisprudentie van ons onafhankelijke Hof van Justitie. Ook zal ik ervoor zorgen dat het Europees Parlement bij dit rechtsstaatmechanisme een grotere rol wordt toebedeeld.

De nieuwe aanpak leidt tot transparantie, maakt vroegtijdige signalering mogelijk en biedt gerichte ondersteuning om eventuele problemen in een pril stadium te verhelpen.

Het is ons streven om via samenwerking en wederzijdse ondersteuning tot een oplossing te komen die de rechtsstaat beschermt, zonder overigens uit te sluiten dat in laatste instantie wordt overgegaan tot een doeltreffende, evenredige en afschrikkende reactie.

Ik wil mij focussen op stringentere handhaving, op basis van recente uitspraken van het Hof van Justitie over de gevolgen van schendingen van het EU-recht op het gebied van de rechtsstaat. Ik sta achter het voorstel om **de rechtsstaat een integrerend onderdeel te maken van het volgende meerjarig financieel kader**.

Het gaat erom het onderlinge vertrouwen te versterken; dat komt onze interne markt net zo zeer ten goede als onze interne eenheid.

De Commissie zal altijd optreden als onafhankelijke hoedster van de Verdragen. Vrouwe Justitia is blind — zij verdedigt de rechtsstaat, waar en door wie deze ook wordt belaagd.

Sterke grenzen en een nieuwe aanpak van migratie

Ik zal een nieuw migratie- en asielpact voorstellen, inclusief een doorstart van de hervorming van de asielregels van Dublin.

Ik besef dat de discussies hierover moeilijk en controversieel zijn. We moeten de terechte zorgen die velen hebben, wegnemen en nagaan hoe we onze verschillen kunnen overbruggen. Dat vraagt om een breed perspectief.

We hebben sterke buitengrenzen nodig. Deze ambitie is geschraagd op een **versterkt Europees Grens- en kustwachtagentschap**. Als we tijdig een akkoord sluiten over het volgende meerjarig financieel kader, kunnen we nog vóór de huidige streeftermijn van 2027 een permanent korps van 10 000 **Frontex**-grenswachters op de been brengen. Ik wil dat deze grenswachters tegen 2024 aan de buitengrenzen van de EU kunnen worden ingezet.

We moeten ons asielstelsel moderniseren. Een **gemeenschappelijk Europees asielstelsel** moet écht gemeenschappelijk zijn. Stabiele buitengrenzen zijn alleen mogelijk als we genoeg hulp geven aan de lidstaten die door hun ligging het meest onder druk staan. We moeten elkaar allemaal helpen en een bijdrage leveren.

Deze twee stappen vooruit moeten het mogelijk maken de **Schengenruimte van vrij verkeer volledig te herstellen**. Dat is van groot belang voor onze welvaart, veiligheid en vrijheden. We zullen de werking van de Schengenruimte echter moeten verbeteren en de weg moeten effenen voor een eventuele verdere uitbreiding.

We moeten de lasten anders verdelen. We moeten een nieuwe start maken.

Onze verantwoordelijkheid begint in de **landen van herkomst** van degenen die naar Europa komen. Mensen kiezen er niet zomaar voor om huis en haard te verlaten en een hachelijke tocht te ondernemen. Zij doen dat omdat zij geen andere uitweg zien.

Wij moeten bij onze ontwikkelingssamenwerking duidelijk inzetten op **een beter perspectief voor jongeren in hun land van herkomst**. We moeten investeren in hun gezondheid, opleiding en vaardigheden, in infrastructuur, duurzame groei en veiligheid.

We moeten de terechte zorgen die velen hebben, wegnemen en nagaan hoe we onze verschillen kunnen overbruggen. We moeten de lasten anders verdelen, een nieuwe start maken.

Degenen die op weg gaan, wacht een wrede werkelijkheid. Zij leggen hun lot in de handen van gewetenloze mensenhandelaren, die de kwetsbaarste mensen achterlaten. **Het mag nooit aan criminelen zijn om te beslissen over een mensenleven of te bepalen wie onze Unie binnenkomt**. We moeten alles in het werk stellen om hun bedrijfsmodellen te verstoren en te ontwrichten.

Het is van cruciaal belang om nauwer te kunnen samenwerken met **derde landen**, ongeacht of het gaat om **landen van herkomst of doorreis**. Europa heeft de verantwoordelijkheid om de landen die vluchtelingen opvangen, te helpen om te zorgen voor behoorlijke humanitaire voorzieningen. Ik ben er dan ook vóór om humanitaire corridors in te stellen.

Wij moeten het hebben van diplomatie, economische ontwikkeling, stabiliteit en veiligheid. Die factoren moeten leiden tot beëindiging van mensensmokkel, meer animo voor hervestiging en legale migratiemogelijkheden, zodat wij mensen kunnen laten overkomen die beschikken over de vaardigheden en talenten die wij nodig hebben.

Als Europeanen zullen we altijd onze waarden hooghouden en een helpende hand bieden aan vluchtelingen die proberen te ontkomen aan vervolging of geweld — dat is onze morele plicht. Hetzelfde geldt voor het redden van levens op zee. Dat vergt een **duurzamere aanpak van de opsporings- en reddingsactiviteiten**. Ad-hocmaatregelen moeten plaatsmaken voor een meer permanente oplossing.

Bij deze brede aanpak moet ook glashelder zijn hoe we omgaan met degenen die niet in aanmerking komen voor bescherming en moeten worden teruggestuurd. Het moderniseren van de regels inzake terugkeer moet deel uitmaken van de oplossing. Alles hangt met elkaar samen.

Interne veiligheid

Iedereen in onze Unie heeft het recht zich veilig te voelen, thuis en op straat. Als het gaat om de bescherming van onze burgers, moeten we ons uiterste best doen. We moeten de grensoverschrijdende samenwerking verbeteren om de lacunes te dichten in de bestrijding van zware criminaliteit en terrorisme in Europa.

Daarbij moeten we alle middelen gebruiken die ons ter beschikking staan. **Het Europees Openbaar Ministerie moet meer macht en gezag krijgen en moet grensoverschrijdend terrorisme kunnen onderzoeken en vervolgen.**

Doordat ons financiële stelsel zo complex en geavanceerd is, zijn er nieuwe mogelijkheden ontstaan voor het witwassen van geld en het financieren van terrorisme. We hebben behoefte aan beter toezicht en een alomvattend beleid om mazen te voorkomen.

Het is tijd om de douane-unie op een hoger plan te brengen en te voorzien van een krachtiger kader, dat ons in staat stelt onze

burgers en onze interne markt beter te beschermen. Ik zal een duidelijk pakket voorstellen voor een geïntegreerde Europese aanpak die het douanerisicobeheer versterkt en doeltreffende controles door de lidstaten ondersteunt.

5. Een Europa dat mondiaal sterker staat

Ik wil dat Europa de lat hoger legt door nog krachtiger invulling te geven aan onze unieke vorm van verantwoordelijk mondiaal leiderschap.

Multilateralisme zit Europa in het bloed. Het is ons leidende beginsel op het wereldtoneel. Ook mijn Commissie zal deze benadering voorstaan en ervoor zorgen dat **de op regels gebaseerde wereldorde wordt hooggehouden en gemoderniseerd**.

Ofschoon we op de goede weg zijn en de laatste jaren veel hebben bereikt, liggen er nog grote uitdagingen in het verschiet.

We moeten ons ambitieus, strategisch en assertief opstellen in de wereld. We moeten onze troeven uitspelen, onze zwakke punten onder ogen zien en ondervangen, en onze legitimiteit vergroten.

Vrije en eerlijke handel

Ik denk dat we Europa's rol als mondiale leider en normsteller kunnen versterken door middel van een **krachtige agenda voor open en eerlijke handel**.

We geloven in handel, omdat handel werkt: de sector is goed voor ruim een derde van het bbp van de EU en meer dan 36 miljoen banen. Europa is 's werelds grootste exporteur van eindproducten en diensten, en voor tachtig landen de grootste exportmarkt. Hieruit blijkt hoe ver onze handelsmacht reikt en hoe aantrekkelijk Europa is om zaken te doen.

We zullen proberen de lopende onderhandelingen met Australië en Nieuw-Zeeland zo snel mogelijk af te ronden en nieuwe partnerschappen nastreven, als de omstandigheden daarvoor geschikt zijn. We blijven streven naar evenwichtige handelsbetrekkingen met de Verenigde Staten en voor beide partijen gunstige zijn.

Omdat ik weet dat velen zich zorgen maken, zal ik gedurende het hele proces **instaan voor optimale transparantie**, communicatie en samenwerking met het Europees Parlement en het maatschappelijk middenveld.

Bovendien zal mijn Commissie altijd voorstellen om handelsovereenkomsten pas voorlopig toe te passen nadat het Europees Parlement daarmee heeft ingestemd.

Handel is geen doel op zich. Het is een middel om welvaart tot stand te brengen en onze waarden wereldwijd uit te dragen. Ik zal ervoor zorgen dat elke nieuwe handelsovereenkomst die wordt gesloten, een apart hoofdstuk over duurzame ontwikkeling en de **strengste normen inzake klimaat-, milieu- en arbeidsbescherming** bevat, met een beleid van **nultolerantie ten aanzien van kinderarbeid**.

Handel is geen doel op zich. Het is een middel om welvaart tot stand te brengen en onze waarden wereldwijd uit te dragen. Ik zal ervoor zorgen dat elke nieuwe handelsovereenkomst die wordt gesloten, een apart hoofdstuk over duurzame ontwikkeling bevat.

De grotere welvaart waarvoor handel zorgt, brengt ook meer verantwoordelijkheid mee. Ik zal een **hoofd handhaving voor de handel** aanstellen, die de naleving en handhaving van onze handelsovereenkomsten moet verbeteren en geregeld verslag zal uitbrengen aan het Europees Parlement.

Evenzo zal Europa zich altijd inzetten voor een gelijk speelveld en zich hard opstellen jegens partijen die concurreren door dumping, deregulering en subsidies.

We zullen altijd zoeken naar multilaterale oplossingen en **ik ben van plan een voorstrekkersrol te vervullen bij de modernisering en hervorming van de Wereldhandelsorganisatie.** Zo nodig moeten we ten volle gebruikmaken van handelsbeschermende maatregelen. En we moeten ervoor zorgen dat we onze rechten kunnen handhaven als anderen het oplossen van een handelsconflict blokkeren, zo nodig door middel van sancties.

Een actievere rol

Europees leiderschap veronderstelt ook nauwe samenwerking met onze buurlanden en partners. Bij het verdiepen van onze betrekkingen zullen we altijd uitgaan van onze waarden en het internationaal recht.

De Europese Unie is ‘s werelds grootste donor van ontwikkelingshulp. In dat kader streven we gelijkwaardige partnerschappen na, zonder afbreuk te doen aan vrijheid en waardigheid.

Ik zal streven naar een **brede Europese strategie inzake Afrika**, onze nabije buur en meest natuurlijke partner.

Het is een continent vol kansen en potentieel voor samenwerking en handel. De Afrikaanse middenklasse wordt de jongste en snelst groeiende ter wereld, met een particuliere consumptie die in 2025 naar verwachting zal zijn opgelopen tot twee biljoen euro per jaar. We moeten optimaal gebruikmaken van de politieke, economische en investeringskansen waarmee deze veranderingen gepaard gaan.

Ik wil het **Europese perspectief van de Westelijke Balkan opnieuw bevestigen** en ik denk dat de Unie in die regio een belangrijke rol kan spelen bij het verdere hervormingsproces. Wij delen hetzelfde continent, dezelfde geschiedenis en cultuur en dezelfde uitdagingen. Wij werken samen aan dezelfde toekomst.

Ik sta volledig achter het voorstel van de Europese Commissie om onderhandelingen te starten met Noord-Macedonië en Albanië. Het toetredingsproces biedt een unieke mogelijkheid om onze fundamentele waarden en belangen te bevorderen en te delen.

Ik ben bereid om de weg te effenen voor een **ambitieus en strategisch partnerschap met het Verenigd Koninkrijk**, dat onze bondgenoot, partner en een bevriende natie blijft. Ik betreur de beslissing van het Britse volk ten diepste, maar ik respecteer die ten volle.

De brexit schept onzekerheid omtrent de rechten van de burgers, voor economische en territoriale actoren en voor de stabiliteit en vrede op het eiland Ierland. **Het terugtrekkingsakkoord dat na onderhandelingen met het Verenigd**

Koninkrijk voorligt, is de beste en enige regeling voor een ordelijke terugtrekking. Als er meer tijd nodig is en daarvoor goede redenen worden aangedragen, ben ik voorstander van nog een verlenging.

Ik wil het Europese perspectief van de Westelijke Balkan opnieuw bevestigen. Wij delen hetzelfde continent, dezelfde geschiedenis en cultuur en dezelfde uitdagingen. Wij werken samen aan dezelfde toekomst.

Ik vind dat **Europa internationaal een krachtiger geluid moet laten horen en meer met één stem moet spreken**.

Om wereldwijd een voortrekkersrol te spelen, moet de EU snel kunnen optreden: ik zal erop aansturen dat besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van stemmen op dit gebied de regel wordt. Ik zal nauw samenwerken met de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter om te zorgen voor een **gecoördineerde aanpak van ons gehele externe beleid**, van ontwikkelingshulp tot ons gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Om ervoor te zorgen dat de EU een sterke mondiale speler blijft, wil ik dat in de volgende langetermijnbegroting van de EU 30 % meer wordt uitgetrokken voor investeringen in extern beleid, waardoor het totaal op 120 miljard euro komt.

Europa beschermen

De macht van Europa is altijd te danken geweest aan vrede, en haar vrede aan haar macht. De NAVO zal altijd de hoeksteen van Europa's collectieve verdediging zijn. We blijven trans-Atlantisch en worden Europeser.

We moeten de komende vijf jaar serieuze stappen zetten in de richting van een echte Europese defensie-unie.

In het kader van de volgende langetermijnbegroting van de EU ben ik van plan het Europees Defensiefonds te versterken ter ondersteuning van onderzoek en capaciteitsontwikkeling. Dat schept belangrijke nieuwe mogelijkheden voor onze hightechindustrieën en andere delen van onze economie.

Vrede, veiligheid en ontwikkeling hangen nauw met elkaar samen. **Wij hebben behoefte aan een geïntegreerde en brede aanpak van onze veiligheid**.

In onze omgeving dient Europa in het kader van de Verenigde Naties dan ook een volwaardige en actieve rol op mondiaal niveau te spelen, met name door een nauwer partnerschap met Afrika. Europa moet Afrika ondersteunen bij het ontwerpen en uitvoeren van zijn eigen oplossingen voor problemen als instabiliteit, grensoverschrijdend terrorisme en georganiseerde criminaliteit.

Veiligheidsdreigingen worden diverser en onvoorspelbaarder. Ernstige en acute hybride dreigingen zijn een realiteit geworden. De Europese Unie moet weerbaarder en veerkrachtiger worden.

6. Een nieuwe impuls voor Europese democratie

Ik wil dat Europa de lat hoger legt wat betreft het koesteren, beschermen en versterken van onze democratie.

Het democratische bestel van onze Unie is uniek: het combineert direct verkozen parlementsleden op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau met verkozen staatshoofden en regeringsleiders.

De recordopkomst bij de Europese verkiezingen van 2019 toont aan dat onze democratie springlevend is. We moeten daarop inspelen door Europeanen een grotere rol te geven bij de besluitvorming. We zullen ongekende maatregelen nemen om daarvoor te zorgen.

Europeanen meer zeggenschap geven

Ik wil dat Europeanen zelf meebouwen aan de toekomst van onze Unie. Ze moeten een sturende en actieve rol spelen bij het bepalen van onze prioriteiten en ambities.

Ik wil dat burgers zich kunnen uitspreken in het kader van een conferentie over de toekomst van Europa, die in 2020 van start zal gaan en twee jaar zal duren.

In het kader van die conferentie moeten burgers (en niet in de laatste plaats jongeren), het maatschappelijk middenveld en Europese instellingen als gelijke partners met elkaar in gesprek gaan. De conferentie moet een gedegen opzet krijgen, duidelijk afgebakend en met heldere doelstellingen, die worden bepaald door het Parlement, de Raad en de Commissie.

Ik ben bereid om werk te maken van hetgeen er wordt afgesproken, en zo nodig wetgevend op te treden. Ik ben ook bereid de Verdragen te wijzigen. Mocht er een lid van het Europees Parlement worden voorgedragen voor het voorzitterschap van de conferentie, dan zou ik daar groot voorstander van zijn.

Bijzondere relatie met het Europees Parlement

Ik wil het partnerschap tussen de Europese Commissie en het Europees Parlement versterken.

Ik ben van mening dat het Europees Parlement, als vertolker van de stem van het volk, meer inspraak moet krijgen over het initiëren van wetgeving. **Ik ben voorstander van een initiatiefrecht voor het Europees Parlement.**

Ik beloof dat wanneer het Parlement met volstrekte meerderheid van stemmen van zijn leden resoluties aanneemt waarbij de Commissie wordt verzocht om wetgevingsvoorstellen in te dienen[1], ik zal zorgen voor een wetgevingshandeling met volledige inachtneming van de beginselen van evenredigheid, subsidiariteit en betere regelgeving.

Om dit proces zo doeltreffend mogelijk te laten verlopen, zal ik mijn commissarissen vragen om nauw samen te werken met het Europees Parlement bij elke fase van het opstellen en bespreken van resoluties.

Daartoe **zal ik erop toezien dat mijn commissarissen in alle fasen van internationale onderhandelingen verslag**

[1] Artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

uitbrengen aan het Europees Parlement, zoals gebruikelijk is geworden bij de brexitonderhandelingen.

Ook zal ik ervoor zorgen dat commissarissen vaker aanwezig zijn bij commissievergaderingen en bij de triloog besprekingen met het Europees Parlement en de Raad. Dit wordt een vereiste diat ik zal opnemen in de opdrachtbrieven die ik de commissarissen voor het begin van hun ambtstermijn zal toezenden.

Ook zal ik prioriteit toekennen aan een permanente dialoog tussen de Europese Commissie en het Europees Parlement. **Graag wil ik de traditie van een vragenuurtje** — een geregeld debat met het Europees Parlement — **nieuw leven inblazen.**

De recordopkomst bij de Europese verkiezingen van 2019 toont aan dat onze democratie springlevend is. We moeten daarop inspelen door Europeanen een grotere rol te geven bij de besluitvorming. We zullen ongekende maatregelen nemen om daarvoor te zorgen.

Ik zal samen met het Europees Parlement werken aan ons gezamenlijke doel: het optreden op Europees niveau democratischer en doeltreffender maken.

De Unie moet optimaal gebruikmaken van de Verdragen. **We moeten toewerken naar volledige medebeslissingsbevoegdheid voor het Parlement en afstappen van het unanimiteitsbeginsel voor beleid inzake klimaat, energie, sociale zaken en belastingen.**

De lijsttrekkersprocedure verbeteren

Bij de Europese verkiezingen van 2019 werd heel duidelijk dat **de manier waarop we de leiders van onze instellingen benoemen en kiezen moet worden herzien**. Ik ben bereid om leiding te geven aan die werkzaamheden, in nauwe samenwerking met het Europees Parlement en de lidstaten.

Om het vertrouwen te herstellen, stel ik voor om te bemiddelen in de besprekingen tussen het Europees Parlement en de Europese Raad.

Het is mijn stellige overtuiging dat we **het lijsttrekkers- of *Spitzenkandidaten*systeem samen moeten verbeteren**. Om de zichtbaarheid voor het hele electoraat te verbeteren, moeten we ook nadenken over transnationale lijsten bij de Europese verkiezingen, als een aanvullend instrument voor de Europese democratie.

De conferentie over de toekomst van Europa moet uiterlijk in de zomer van 2020 met wetgevingsvoorstellen of andere initiatieven komen die betrekking hebben op dit onderwerp.

De Commissie zal werk maken van deze voorstellen voor zover zij bevoegd is op te treden en zij zal het Europees Parlement ondersteunen bij het wijzigen van de kieswet en bij het bereiken van een akkoord daarover in de Raad.

De nieuwe regels zouden ruim voor de Europese verkiezingen van 2024 van kracht moeten worden, met het oog op grotere transparantie en meer democratische legitimiteit**.**

Meer transparantie en controle

Willen de Europeanen meer vertrouwen krijgen in onze Unie, dan moeten haar instellingen openheid betrachten en uit het oogpunt van ethiek, transparantie en integriteit onberispelijk zijn.

Ik ben voor een onafhankelijke instantie voor ethiek voor alle EU-instellingen samen. Ik zal mij daar in nauwe samenwerking met de andere instellingen hard voor maken.

Ook denk ik dat het hele wetgevingsproces transparanter moet verlopen. Ik zal daar samen met het Europees Parlement en de Raad naar streven. De burgers moeten weten met wie wij, als instellingen die hen dienen, vergaderen en overleggen en welke standpunten we innemen.

Onze democratie beschermen

Onze democratische stelsels en instellingen worden de laatste jaren steeds vaker op de korrel genomen door degenen die onze Unie willen verdelen en destabiliseren. **Wij moeten meer doen om onszelf tegen externe bemoeienis te beschermen.**

Digitale platforms zorgen voor individuele, maatschappelijke en economische vooruitgang. Om deze vooruitgang vast te houden, moeten we ervoor zorgen dat deze platforms niet worden gebruikt om onze democratieën te destabiliseren. We moeten een gezamenlijke aanpak en gemeenschappelijke normen ontwikkelen voor de aanpak van problemen als **desinformatie en online haatboodschappen**.

Ik zal een **actieplan voor Europese democratie** voorstellen. Daarin zal worden uiteengezet hoe de dreigingen van externe interventie in onze Europese verkiezingen kunnen worden aangepakt. Het actieplan zal wetgevingsvoorstellen omvatten voor meer transparantie over betaalde politieke reclame en duidelijkere regels voor de financiering van Europese politieke partijen.

Dit is mijn visie voor een Europa dat de lat hoger legt. Ik zal ijveren voor de ideeën die ik hier uiteenzet en er altijd naar streven daarvoor een zo groot mogelijk draagvlak te creëren.

Ik zal zo nauw mogelijk samenwerken met het Europees Parlement en de Raad. De politieke beleidslijnen die ik vandaag presenteer, vormen samen met het werk van de andere instellingen het uitgangspunt voor **het allereerste meerjarenprogramma dat later dit jaar door de drie instellingen samen moeten worden vastgesteld**.

Ik zal deze visie nog voor mijn aantreden verder uitwerken. Op de eerste dag zal ik een college presenteren met evenveel mannen als vrouwen. Binnen honderd dagen kom ik met een Europese “Green Deal”. Tegen volgend jaar zullen Europeanen hun mening kunnen geven op een conferentie over de toekomst van Europa. Tegen 2024 moeten 10 000 Europese grenswachters bijdragen aan de veiligheid van onze buitengrenzen en moet elke werknemer verzekerd zijn van een eerlijk minimumloon. En tegen 2050 moet Europa ‘s werelds eerste klimaatneutrale continent zijn.

Dit is een Europa dat de lat hoger legt.